

Védekező férfiak

Hét végi kör(kép) a „teremtés koronája” körül

Robert Merle *Védett férfiak* című fantasztikus regénye villant a képbe, amikor eszünkbe jutott, hogy meg tudjuk, mit csinálnak a szombat-vasárnap pihenőnapon a férfiak. Köztudott, hogy férfitisztaságban kevesen ismerik el a nő irányító szerepét, visszasírják a nagyapák „én viselem a kalapot” világát. A „szolgasorsot” aztán egyszerűen megunták a nők, és olyannyira sikerült kivívniuk az egyenjogúságot, hogy az már nem is nevezhető emancipációnak. Igaz is, bizonyították tehetőségüket mindenre (egyét kivéve), amit a férfiak korábban csakis magukénak képzeltek el. Merle megálmodott egy olyan világot, melyben a nők az élet minden területén átveszik a hatalmat.

Ez a világ ki tudja, eljön-e egyszer? Az biztos, hogy a nők munkába állásával csökkentek a férfiak jogosítványai. Már nemcsak a „teremtés koronája” viseli a család anyagi gondjait, éppen ezért elmosódtak a korábban még élesen elhatárolt feladatok is.

összehúzó a levágott gazt, beviszem Szegedre.

— Beosztom az időmet, hiszen a hétvégeken a kikapcsolódás a lényeg!

Csípős hideg szél dörömböl a Sárga üdülőtelep hullámpalás házaiban. Az egyik kis utcában (Kikötő sor 8.) fiatalok hangos nevetése visszhangzik.

— Az öcsémmel eldöntötük, hogy még az esős idő beállta előtt megcsináljuk a kerítést. Nyáron ugyanis már csak pihenésre, szórakozásra szeretnénk használni — mondja *Zsiros András*, aztán hozzáteszi: — Ezek már az utolsó simítások, sietünk haza, mert piritott májat és pulykanyaklevest rendeltünk.

— Ezt le ne írja — szólal meg a testvér —, inkább úgy, hogy piritott májat kérünk szépen az asszonyoktól. (Ezzel a kis korrekcióval bizonyára a nyakleves elmarad.)

Sima a Tisza víztükre a kikötő bejáratánál. Az igazi horgász —5 fokban is szerencsét próbál. Feszülő damil ágaskodik a vízből, mellette *Lele Antal*. Nagyon húz a teástermoszból. Két szép csuka veri a vizet a haltartóban.

— A család fokhagymás csukára éhezett. Tudja, hogy az igazi? No, figyeljen. Sü-

rún beirdaljuk a halat, megszózzuk, bekenjük fokhagymával. Aztán másnap megforgatjuk paprikás liszt, bors és kis vegeta keverékében, és forró zsírban kisütjük. Erre aztán jöhet a Debrői hárslevelű...

Orvosházaspár nyit ajtót Tarjánban. A férj szakácskönyvben. Már kapná is le magáról, mikor megnyugtatom. Nem orvosi segítségre van szükségem. Hellyel kínálják, és a férj máris mesélni kezd:

— Imádom főzőcsékné. Most éppen kacsát sütök, mazsolás barnamártással és káposzta túrógombóccal.

Végignézem a csodás fűszergyűjteményt, a könyvtárra való szakácskönyveket, felírok néhány különleges receptet. Megszépenek, amikor injekciós tű kerül elő. Elszáll a félelemem, amikor a doktor úr felszívja a sercegő szaftot és visszainjekciózja a kacsacombba. Aztán gyorsan elköszönök, hogy ne zavarjam a családi idillt.

Nincs már női és férfi-munka, összemosódtak a határok. A férfi ugyanúgy kiveszi a részét a takarításból, mosogatásból, bevásárlásból, főzésből, mint a nő. Alig vannak, akik el tudják szakítani ezt a pórát...

Bagaméry László

Az anyag törvényei — lengyel tájak

Lódzi művész házaspár tárlata Szegeden

Lódzi képzőművész házaspár vendégeskedett az elmúlt napokban Szegeden. A lengyelországi testvérvárosban élő *Zdzislaw Glowacki* és felesége, *Jadwiga Glowacka* a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály Utcai Képtárában mutatja be az utóbbi esztendőben készült alkotásait. Mindketten a lengyel képzőművészet jelentős alkotói, festőművészek, pedagógusok, közéleti személyiségek. Szegedi vendégeskedésük alkalmával szakítottak időt egy rövid beszélgetésre.

(Zdzislaw Glowacki Lódzban született 1919-ben, 1947-ben végezte el a krakkói Szépművészeti Akadémiát, azóta aktív résztvevője az országos és külföldi kiállításoknak. Munkásságáért számos állami kitüntetést és művészeti díjat kapott. Hosszú években keresztül volt a lódzi Állami Képzőművészeti Főiskola rektora, az intézménynek ma is professzora. Művészeti útja a poszt-impreszionizmustól indult, megjárta a monumentális iskolákat és a történelmi szocreált, míg a taszizmuson keresztül eljutott az absztrakt festéshez.)

— Szegedi kiállításom anyaga az utóbbi években készült munkáim válogatása. Az anyag törvényeit keresem, hiszen a képzőművészek sem menekülhetnek a világ változásai elől. A 20. század a fizika százada, új világkép alakult ki, a tudomány távlatai megnöttek,

egyik oldalról a kozmosz titkait kutatja, másik oldalról az anyag belsejébe hatol. Az én festészetemet is megihlette ez az új világkép, s képeimmel igyekszem az anyag törvényeit, variációit, kristályosodásait, mozgásait és energiáját nem ábrázolni, hanem jelzések láncolataként, szellemileg feloldozni. A végtelen struktúra új kifejezőmódját keresem, a valóságot nem ábrázolni, hanem formálni igyekszem. Ehhez új kifejező formákra volt szükségem, melyet a taszizmusban találtam meg. Ez nem bete-oes délibáb, hanem annak a tükrözése, ami valóban bennünk és körülöttünk létezik. A taszizmus új művészi formát épít, az anyagi struktúrákból kiindulva. Ilyen módon a művészet már nem a valóság tükrözése, hanem sa-át maga is valóságá válik.

(Jadwiga Glowacka 1919-ben született, 1949-ben diplomázott Krakkóban, a Szépművészeti Akadémián. Egész életében tanított, legutóbb a lódzi Állami Képzőművészeti Főiskolán. Sokféle kiállított, munkáit országos és külföldi gyűjtemények őrzik. Pályáján egyforma súlyllyal van jelen pedagógiai munka és a festészet. Képeinek fő témája a lengyel táj.)

— Engem egész életem során a lengyel táj érdekelt elsősorban. A természet titkait szeretném megismerni, sajátos módon megközelíteni. De sohasem illusztrálni igyekszem élményeim, hanem ismereteim, szellemi világom szerint újrafogalmazni. Indulásomkor erősen hatott rám a francia impresszionizmus és posztimpreszionizmus, később igyekeztem egüeni hangvételt, sajátos stílust kialakítani. Aki a természetet festi, annak mindig van témája, hiszen a természet örökké változó. Képeim nem csupán a tóat, de a lenyel történelem híres objektumait, a lengyel emberek által teremtett értékeket is felmutatják, merem hinni, hogy szegedi tárlatom egy darab Lengyelország.

T. L.

A kemény Nazareth

„A világ legkeményebben dolgozó zenekara.” Ezzel a címmel illetik a Nazarethet már jó néhány éve. Hogy rászolgáltak, legújabb világ körüli turnéjuk is bizonyítja. A 16 esztendő alatt 17 lemezt megjelentetett együttes még mindig a csúcson van.

„Skócia legkeményebben dolgozó zenekaraként” kezdtek, 1969-ben. „Ez akkortiban volt, amikor mindannyian feladtuk állásainkat, azért, hogy minden, Skóciában fellelhető helyen szerepelhessünk. Ha térdig hóban kellett volna játszanunk, akkor is elvállaltuk volna a fellépést” — mondta *Pete Agnew* basszusgitáros. A Nazareth kezdettől fogva a heavy-rock irányzat képviselője. Meghatározó volt történetükben *Roger Glover*, a Deep Purple basszusgitárosa, akinek segítségével saját együttesének stílusa felé terelte a Nazarethet. Az

immár legendássá vált album, a *Ramanaz* hozta meg számukra az igazi áttörést. Minden évben elkészítettek legalább egy lemezt, amelyek közül a *Rampant* (1975), az *Expect No Mercy* és a nálunk is kapható *Malice in Wonderland* aratta a legnagyobb sikert. Ez utóbbin a zenekar történetének talán legszebb szímai szerepelnek. Később, alapvetően koncertező együttes lévén, úgy vélték, ideje elő fellépésüket is megörökíteni. Ekkor született a *Snaz* című album, amely felölelte a Nazareth addigi munkásságát. Legújabb korongjuk, a *Catch*, 1985-ben jelent meg. Részt vettek a Status Quo búcsúkoncertjén, a napokban pedig hangversenykörútjuk egyik állomásaként Magyarországon vendégeszerepelnek.

Nem először, az 1983-as nagyszabású Fenevad fesztiválon már 40 ezer magyar néző láthatta őket. Ehhez képest jelentéktelennek tűnik az az 1500 ember, aki pénteken este bejutott a újszegedi Sportcsarnokba. Úgy látszott, többen is fértek volna, s bár a jegyek állítólag egy szálíg elfogytak, a csarnok terének majd fele kihasználatlanul maradt. Úgy hírlík, tűzvédelmi okokból. Lehet, hogy a félig üresnek látszó

parkett az oka, de skót vendégeink valahogy nem vették komolyan a szegedi koncertet. Valószínű, többen csalódtak, mint ahányan elégedettek lehettek. A Nazareth-kedvelő tábor azért, mert sehogysem jött be, aminek reményében egy rajongó koncertre jár, vagyis hogy a lemezről jól ismert, kedvelt, ám mégis csak konzervhang meglepődjenek. S ez az újjászületés, a közvetlen kapcsolat varázsa, tovább erősítse hitét, bizalmát az együttesben. Aki pedig kíváncsiságból váltott jegyet: nagy névhez méltó elsőpró, meggyőző produkciót várt. A név — s a zene — fémgábszengése azonban önmagában véve kevés, hogy új pártolókat nyerjen meg. Sőt, ahhoz is, hogy a régiak vonzálmát megtartsa. Nem sikerült begyűjteni a nézőket, talán csak egy-két szám — érdekes módon épp lírai szerzemények, a *Dream on* és a *Love Hurts* — kivételével. Persze voltak, akik ezt az estét is végigtapsolták, örjöntek-tombolták. Azt hiszem, mégis ugyanarról a maroknyi csoportról van szó, amelyik minden koncerten „vizket a feltűnéstől...” (Képünkön a koncert egy pillanata.)

Varju Erika

Zenei naptár

Mandéal és szimfonikusaink

A közelmúltban tartott koncertjük után ismét a Szegedi Szimfonikusok léptek pódiumra a Zenés Színházban, az elmúlt hét közepén. Ezúttal egy kitűnő vendégkarmestert, a román *Christian Mandéal* ismerhettük meg az élükön.

A Kolozsvári Filharmónikus Zenekar karmesterével eddig a magyar közönségnek még nem volt módja találkozni. Sajnálatos lett volna, ha a jövőben is ismeretlen marad számunkra ez a szimpatikus, tehetséges dirigens, mivel művészete tartalmas, felvillanyozó élményeivel gazdagított valamennyiünket.

Határozott, céltudatos muzsikusként, zenei értelmezései tiszták, pontosak és fantáziadúsak. Nincs egy pillanatra üresjárata, minden hang fölött uralkodik, ám ugyanakkor io érzékkel, s kellő mértékben meghagyja a muzsikuskok önállóságát is. Dirigensi mozgása világosan érthető, kifejező, s delejező, atmoszférateremtő képessége van. Nem ok nélkül érdemesítették arra, hogy 1981-ben részt vehetett Nyugat-

Berlinben a Karajan Alapítvány mesterkurzusán.

Mandéal erényei már az első műsorszám, *Adrian Pop*: Etos 1. című kompozíciója interpretálásában megnyilatkoztak, noha maga a mű nem nyerte meg tetszésünket. A kolozsvári szerző ismeri századunk változatos zeneszerzési fortélyait. Élt is bőven ezekkel a kompozíciós eszközökkel, s nem is rosszul, ám műve mégsem tudott igazán figyelemreméltóvá nőni. Hiányzik belőle a belső kohéziós, szervező erő, s így hosszúnak és érdektelennek tűnt. A karmester s a zenekar ugyan mindent megtett a kompozíció kedvező tálalása érdekében, mégis nyugodtan végtérhetett volna a mű az első, nagy csúcspont után, mivel többet nem mondott a későbbiek során sem, és így az egyébként izgalmas ütős párbeszéd is csak önkélcúlan beillesztett dísznek tűnt.

Lalo d-moll Gordonkaver-senye *Perényi Miklós* nemes előadásában szólalt meg. Stílusos, franciás finomság-

gal, könnyedséggel muzsikált. Dallamformálása érzékeny, hajlékony s mélyen lírai töltésű volt. Mandéal irányításával a zenekar profi módon, pontosan, nagyszerűen alkalmazkodott az értekes, nemzetközi hírű szolista-hoz.

Páratlan hatású volt Mandéal *Rimszkij-Korszakov* tolmácsolása, a *Seherezáde*. Az erős kisugárzású muzsikus személyiség inspirálására a zenekar felülmúlta önmagát. A hegedűszólamot olyan csillogó virtuozitásra serkentette például a záró tételben, amelyet talán még nem is hallottunk tőlük. A karmester és a zenekar tökéletes összhangban, alkotó feyelemmel, mély átéléssel, érzelemgazdagon, szárnyaló ihletettséggel muzsikált. *Bacsik Sándor* a mű szólóbetéteit szépen, nagy odaadással és megható átéléssel játszotta. Mandéal pompás dallam-mintázással, tökéletes színés arányérzékkel formálta a káprázató, élvezetes zenét. Ezt a nagy tehetséget, kiváló muzsikust szívesen viszontlátnánk. **Berényi Bogáta**

